

2. Tijdskosten voor burgers en bedrijven

Tijdskosten voor burgers

Behalve de concrete uitgaven voor aanschaf, brandstof, onderhoud, autoverzekeringen, motorrijtuigenbelasting, ov-chipkaart en dergelijke dragen ook de tijdskosten van een verplaatsing bij aan de inschatting van het maatschappelijk belang van mobiliteit. In 2015 maakten burgers met de auto en het openbaar vervoer voor het woon-werk- en overig¹ verkeer circa 7,6 miljard verplaatsingen, met een totaal tijdsbeslag van circa 3,4 miljard uur. Om vervolgens de maatschappelijke waarde (kosten) van de reistijd te bepalen is de meest recente *value of time* (VoT) gehanteerd (KiM, 2013b). Deze reistijdwaarde is de waarde in geld die personen toekennen aan een marginale reistijdverandering.² Rekening houdend met de verdeling naar modaliteit (auto, openbaar vervoer³) en reismotief (woon-werk, overig) leidt dit tot een totale waarde van circa 29,3 miljard euro in 2015; zie tabel 1.⁴

Tabel 1 Berekening tijdskosten woon-werk- en overig verkeer met auto en ov, 2010-2015 (in miljard euro). Bron: KiM, op basis van OViN (2015).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplaatsingen (miljard)	8	7,7	7,8	7,9	7,7	7,6
Reisduur (miljard uur)	3,5	3,4	3,4	3,5	3,5	3,4
Tijdskosten (miljard euro)	27,9	27,4	28,2	29,7	29,6	29,3

Opmerking: VoT auto woon-werk= 10,12; VoT auto overig= 8,21; VoT B/T/M woon-werk= 8,48; VoT B/T/M overig= 6,57; VoT trein woon-werk= 12,58; VoT trein overig= 7,66 (VoT's in euro's per persoon per uur, marktprijzen, prijspeil 2015)

Tijdskosten voor bedrijven

Evenals bij burgers moeten bij het bepalen van het maatschappelijk belang van mobiliteit ook voor bedrijven de tijdskosten worden meegenomen. De waarde van ingekochte transportdiensten, eigen vervoer met vrachtwagens en zakelijk bestelverkeer omvat al tijdskosten die met het vervoer zijn gemoeid. Daarnaast zijn er tijdskosten gemoeid met het zakelijk verkeer per auto en per openbaar vervoer. In 2015 waren er 152 miljoen zakelijke verplaatsingen, met een totale reisduur van 125,3 miljoen uur. Om deze uren te waarderen moeten we ze vermenigvuldigen met de *value of time* (VoT) voor het zakelijk motief. Rekening houdend met de verdeling naar vervoerwijze en reismotief levert dit een totale waarde op van circa 3,8 miljard euro in 2015; zie tabel 2.

Tabel 2 Berekening tijdkosten zakelijk verkeer per auto en ov, 2010-2015 (in miljard euro). Bron: KiM, op basis van OViN (2015).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verplaatsingen (miljoen)	233,4	227,1	186,2	192,9	175	152,2
Reisduur (miljoen uur)	178,4	168,5	139,3	138,2	132,5	125,3
Tijdkosten (miljard euro)	4,9	4,7	4	4,1	3,9	3,8

Opmerking: VoT auto zakelijk= 31,18; VoT B/T/M zakelijk= 22,33; VoT trein zakelijk= 22,39 (VoT's in euro's per persoon per uur, marktprijzen, prijspeil 2015)

1 Overig verkeer bestaat uit: winkelen, onderwijs, visite en ander sociaal-recreatief verkeer.

2 Het KiM veronderstelt in dit geval dat elk uur van de totale reistijd per jaar dezelfde waarde heeft als een marginale reistijdverandering van een uur. Hoewel dit niet helemaal correct is, is een betere benadering niet beschikbaar.

3 Voor andere vervoerwijzen zijn geen tijdwaarderingen beschikbaar. De raming van de totale tijdskosten is dus een ondergrens.

4 Door de VoT te gebruiken als gemiddelde waardering voor het disnut van reistijd doen we geen recht aan de grote variëteit hiervan over de ruimte en tijd van de dag. Dit kan tot een overschatting van de tijdskosten leiden. Om te komen tot een betere schatting van het gemiddelde disnut van reistijd is een extra onderzoeksinspanning nodig.